

Den finska revolutionen. Självkritik.

Otto Wille Kuusinen. Frams förlag, Stockholm, 1918. 35 sidor.

Inskannad av ArkivCentrum Örebro län 2011-12-22

*Från FRAMS FÖRLAG, Torsgatan 10,
Stockholm, säljes till nedsatta pris:*

Viktor Larssons skrifter

PRIS KR. 2: 25.

Viktor Larsson, Hallandspostens frejdade redaktör, som för 10 år sedan gick ur tiden, var en av den svenska demokratiens bästa och tappreste förkämpar. Frams förlag utgav på sin tid hans yppersta artiklar i politiska och sociala ämnen jämte hans fängslade litterära uppsatser och briljanta kåserier i ett större arbete, betitlat *Viktor Larssons Skrifter*, inledda av en levnadsteckning av Z. Höglund samt minnesruna av Bengt Lidfors. Detta arbete, som utgör en prydnad för varje arbetares bibliotek, omfattar 512 sid. samt kostade då det först utkom 4 kronor. Förlaget innehar en restupplaga, som det nu slutsäljer för kr. 2: 25, ett i förhållande till arbetets värde oerhört billigt pris. Vid köp av minst 5 ex. lämnas de till kommissionärerna för kr. 1: 75 — fraktfritt, när minst 10 ex. tåges.

“I kampen för folkets frihet förde V. L. en klinga, smidd av tankens ädlaste malm och skimrande av ordkonstens vackraste slingor, ett bart huggande svärd, som gjorde honom hatad och fruktad och förbannad, men också älskad och saknad
som få.”

Bengt Lidforss.

Från samma förlag kan rekvireras:

Allan Wallenius

Röda brott och vita

PRIS 75 öre.

Ett flammande försvar för den finska revolutionen av en av dess deltagare.

Öppet brev till kamrat Lenin

av finska kommunister i Ryssland. PRIS 10 öre.

Ocf

DEN FINSKA REVOLU- TIONEN

SJÄLVKRITIK AV
O. V. KUUSINEN.

Pris: 25 öre

FRAMS FÖRLAG, STOCKHOLM

FOLKÄRBL. SERNAS ARKIV
I ÖREBRO LÄN
Drottningg. 50, 702 22 ÖREBRO
Tel. 012-129410

Ocf

Den finska revolutionen.

Självkritik

av

O. W. KUUSINEN.

FRAMS FÖRLAG - STOCKHOLM

Rädsla och tvekan inför revolutionen.

De proletariska revolutionerna — säger Marx — kritisera ständigt sig själv. Vi deltagare äro skyldiga att medvetet underlätta denna revolutionens självkritik, utan att därför söka undgå det historiska ansvaret för vår tidigare verksamhet.

Den finska revolutionen började i januari detta år. Dess felsteg började redan föregående år.

Liksom kriget överraskade de stora europeiska ländernas flesta socialistpartier och blottade huru föga de voro vuxna sin historiska uppgift, överraskade den ryska revolutionen våren 1917 Finlands socialdemokrati. Den vårliga friheten tillföll oss som en gåva från himmelen och vårt parti överväldigades av mars månads berusande safter. Partiets officiella ståndpunkt hade varit den »självständiga klasskampens» ståndpunkt, densamma som t. ex. den tyska socialdemokratin representerat före kriget. Under reaktionsperioden hade denna ståndpunkt varit lätt att bevara; den råkade icke då ut för allvarigare prövning och de medvetet högersinnade socialisternas motstånd kunde icke då få luft under vingarna. I mars råkade partiets proletära sedlighet ut för frestelsen och syndafallet. Vår socialdemokrati förföll faktiskt till skörlevnad såväl med Finlands borgare som till en början också med Rysslands borgare (som frestare uppträdde även Rysslands mencheviker). Finlands koalitionsregering var detta osedliga samlivs bädd. Då den bildades i mars var ungefär hälften av partirådets (representantskapets) med-

lemmar däremot, och endast högersocialisterna ingingo i regeringen. Vårt, de övrigas, motstånd var dock så passivt, att det icke för en dag störde vårt samarbete med de socialister, som närmast sysslade med de finska och ryska herrarna. Och mycket betecknande är, att vid vårt partimöte i juni — (där vi även i förbigående anslöto oss till Zimmerwald-internationalen!) — inte en enda röst fordrade boskillnad från socialisterna i koalitionsregeringen.

Vad som framför allt förvillade oss, var den parlamentariska demokratis fåfängliga vanbild. Hade vi icke haft enkammarlantdag, proportionella val och relativt vidsträckt rösträtt, och om icke partiet vid valen (sommaren 1916) fått majoritet i lantdagen, så hade det möjligen varit för oss lättare att vid den vårliga frestelsen se oss för. Men nu tycktes den parlamentariska demokratis väg oväntat slät och bred öppnas för vår arbetarrörelse. Våra borgare hade icke militär, icke ens en tillförlitlig polis och kunde icke få en sådan på laglig väg, då därtill hade erfordrats socialdemokraternas bifall i lantdagen. Socialdemokratin tycktes hava alla skäl för att hålla sig på den parlamentariska laglighetens väg; på den vägen tycktes den kunna avpressa borgarna den ena segern efter den andra.

För att den parlamentariska demokratin skulle kunna slå ut i sin fulla blomning, återstod blott att den ryska interimregeringens redan svaga hand drogs bort. Efter denna grepo de finska borgarna som den drunkande efter halmstrået. Socialdemokraterna ville stöta bort den eller åtminstone *begränsa* dess inblandningsmöjligheter inom lagbestämda gränser, så att den ej kunde störa landets »inre angelägenheter», det vill säga skydda de finska borgarnes intressen. På detta sätt tycktes våra ansträngningar för Finlands självständighet, vår fosterländskhet, vara på det vackraste sätt motiverade: det var ju en direkt kamp för demokratisk frihet, en organisk del av vår proletariska klasskamp.

De lagstiftningsresultat, som uppnåddes i lantdagen under sommaren, gjorde ännu sitt till för att fullkomligt invagga oss i parlamentarismens illusioner.

Lagen om åttatimmars normalarbetsdag, vilken arbetarmassorna redan tidigt på våren i de flesta yrken genomdrivit, stiftades; näppeligen har i något parlament en längre gående lag i detta ämne antagits. För kommunalförvaltningens demokratisering genomdrevs likaledes en reform som betydde en övergång från kapitalisternas fullkomliga monopolvälde till den allmänna rösträttens plattform — även detta ett steg större än någon tidigare lagstiftning känner till. Vål sågo vi, att dessa lagars ernående ingalunda varit frukten enbart av det parlamentariska stöket utan att en utanför blåsande stormil hjälpte dem, lättare än vanligt, lös från parlamentarismens blindskär. Denna stormil framträdde som en lantdagens plenum kraftigt ackompanjerande massdemonstration i vilken kändes en mer än vanligt våldsam ande, framförallt på grund av de ryska soldatkamraternas deltagande. För oss själva var detta icke något nytt; så hade vi ju alltid förut förklarat parlamentarismen, att den bringar de bästa resultaten då folket utanför utövar påtryckning.

Ett sämre tecken på den parlamentariska demokratis förmåga att ernå resultat, var oförmågan att stävja det på livsmedelsomtådet rådande skinneriet. Detta exempel var ägnat att anthda det även de ovan nämnda parlamentariska resultaten enbart voro — pappersresultat. Ty även den för begränsning av livsmedelsjobberiet erforderliga lagen blev skriven och antagen, men därvid stannade begränsningen. Koalitionsregeringen gjorde över huvud taget ingenting. Den var som en lat oxe vilken socialisterna syntes draga i hornen och borgarne från svansen, så att den icke rörde sig från fläcken. Jobberiet fick florera i fred.

De hungrande arbetarmassorna förlorade snart fullkomligt förtroendet till koalitionsregeringen och därjämte synbarligen även delvis till det socialdemokratiska partiets ledning. I Helsingfors strävade förbittrade arbetarmassor till att själv inventera och fördela smörförråden, på sensommaren utbröt redan i huvudstaden rent automatiskt en generalstrejk, som varade två da-

gar, tills det organiserade proletariatet avslutade den. Lufttrycket steg i störande grad för vår parlamentarism. *Det var demokratins verklighet: klasskampens fria tillskärning.* Men vi socialdemokratiska representanter sågo icke demokratins verklighet utan hade dess hägrande bild för ögonen.

Denna för våra ögon skimrande hägring fick sin första knäck från Kerenskis Interimsregerings hand. Lantdagen hade oaktat den borgerliga minoritetens häftiga motstånd godkänt ett grundlagsstadgande om Finlands inre demokratiska frihet och lantdagens rätt att innehåva högsta statsmakten i landet, vilket stadgande avfattats i enlighet med allryska arbetar- och soldatrådens representantmötes beslut. Från Petrograd ankom en halvofficiell menshevik-deputation (Tscheidse, Lieber, Dan) för att förhindra den s. k. »maktlagens» antagande, men för sent. Då, i slutet av juli månad, upplöste Rysslands Interimsregering lantdagen och förordnade om förrättande av nyval. Vår socialdemokratiska lanttagsgrupp försökte två gånger få den upplösta lantdagen till plenum. Den första gången stodo av Kerenski sända husarer för lantdagshusets dörrar. Den andra gången fanns där endast »Kerenskis sigill»; lantdagens talman kamrat Manner lät öppna dörrarna och plenum hölls, men däri deltog endast socialdemokratiska gruppens medlemmar.

Vårt parti vägrade ej att deltaga i nyvalen som förrättades i början av oktober. Vid dessa förlorade vårt parti, oaktat antalet soc.-dem. röstades avsevärda tillväxt, sin majoritetsställning i lantdagen. Borgarpartiernas huvudsakliga hjälp vid dessa val var uppenbarligen — valfusk. Omedelbart efter valen berättades i tidningspressen om hur i sådana röstningsområden, där valnämnden bestod av enbart borgare, de borgerliga partierna fått flere röster än hela antalet röstberättigade i norra området. Senare, under revolutionen, fann man här och där från valnämndsordförandens gömmor massvis socialdemokratiska, felfritt ifyllda valsedlar. Genom ömsesidiga valförbund vid valen vunno de borgerliga även några mandat. Men även oaktat

detta är det min åsikt att den bland proletariatets massor redan begynnande ledsnaden vid parlamentarismen bidrog till valets resultat. Lantdagens maktlöshet, osäkerheten av lantdagsarbetets resultat, dröjsmålen och förslappningen samt socialdemokratins politiska verksamhets avmattning i koalitionsregeringens kölvatten inverkade otvivelaktigt därhän att valentusiasmen bland proletariatet icke på långt när var så stor, som man på grund av den rådande politiska högspeänningen hade kunnat vänta. Denna andra stöt fick synbarligen vår parlamentariska demokratis sköna illusion, icke numera enbart genom utifrån kommande orsaker, utan till en del till följd av vår inre svaghet och våra felsteg.

Nu löpte historiens ström med rykande fart mot sin första skummande virvelpunkt. Bourgeoisin försökte, såsom genast kunde förutses, använda det vid valet erhållna försprånget till att bemäktiga sig diktaturmakten och degradera lantdagen till blott och bart ett fikonalöv för denna diktatur. Arbetarklassen åter hade förlorat allt omedelbart hopp om hjälp från lantdagen och strävade medvetet eller omedvetet till revolutionen. Koalitionsregeringen hade redan före valen upplösts. Klasskampens tillskärning kunde intet förhindra.

Ytterligare kändes till och med redan i Finland att *Ryssland* snabbt gick mot en ny, djupare revolution, vars utbrott kunde väntas inom en kort tid. Kerenskis Interimsregering darrade som en murken asp för stormen. Bolschevikernas styrka växte som ett åskmoln.

Vår socialdemokrati, som vid denna situation hade bort använda hela sin styrka att förbereda revolutionen, inväntade i största lugn — lantdagens sammanträden. De borgerliga gruppernas förbund lät i början på november i lantdagen beslut fattas om att anförtro landets inre högsta makt — monarkens förra vidsträckt myndighet — åt ett tremannadirektorium, men vågade icke sätta detta beslut i verkställighet. Samtidigt köpslog det om fördelning av makten med den ryska Interimsregeringen. Den kerenskianske general-

guvernören Nekrasov reste redan med överenskommelseförslaget i fickan till Petrograd för underskrift.

Men han återvände icke mera till Helsingfors. Rysslands proletariat hade i dessa dagar, under ledning av sitt bolschevikparti, störtat borgarne och deras hejdukar från makten och själv tagit hand om tyglarna.

Även hos oss gick då revoltens genius över landet. Men vi stego icke på hennes vingar utan böjde våra huvuden och lät henne flyga över oss. För oss blev så november en kapitulationens åminnelsefest.

Hade revolutionen då kunnat leda till någon seger i Finland? Det är en annan fråga än den om proletariats revolution kunnat direkt segra såsom i Ryssland? Det förra synes mig nu efteråt sannolikt, det senare, såsom även då, osannolikt.

De allmänna förutsättningarna för revolutionen voro ingalunda hopplösa. Proletariats iver och kamplust var i allmänhet hög. Bourgeoisin var relativt dåligt rustad; den led stor brist på vapen, om den också redan börjat anskaffa sådana från Tyskland. Väl var också proletariats utan vapen. Några hundra gevär fingo vi låna av ryska soldatgrupper i Helsingfors — det var egentligen allt som kunde nämnas om vapen på den tiden. Otvivelaktigt hade dock redan då av de ryska kamraterna vid trängande behov kunnat erhållas mera, åtminstone i någon mån. Och vad som måhända var mycket viktigare: de ryska soldaterna hade då förmått giva den finska revolutionen en mycket effektivare direkt militärisk hjälp än senare på vintern, då upplösningen i den ryska armén och flottan nådde sin kulmen. I vårt land fanns nog då även sådan rysk militär om vilken man kunde frukta att den hellre åtlodde sina svartsootnieofficerares kommando än den proletäriska solidaritetens bud; men näppeligen hade från detta elements sida ändå under revolutionsstormen utvecklats något nämnvärt aktivt motstånd.

Inför dessa tecken vacklade nu vi »på klasskampens grund stående socialdemokrater», åt den ena och andra sidan, vacklade först i början kraftigt åt revolutionens sida — till dess vi ryggade tillbaka. De egent-

liga högersocialisterna, som inom partiet utgjorde ungefär hälften, delade sig i två grupper, av vilka den ena klart motsatte sig revolutionen, den andra fordrade den. I den socialdemokratiska lantdagsgruppen var uppenbart majoriteten så fientligt sinnad mot revolutionära strömningar att man kunde säga den hellre vara med borgarne än med proletariats. Landsorganisationens högersocialistiska ledning åter önskade gå till någon slags revolution, något slags revolutionär strejk-kamp, vars praktiska och egentligen enda mål dem syntes vara att erhålla majoriteten i regeringen, senaten. Tillsammans med dem bildade vår partistyrelse (arbetsutskott) det »revolutionära centralrådet» som, isynnerhet sedan däri ingått representanter för soc.-dem. lantdagsgruppen, vilka från början voro i klar opposition mot revolutionen, dugde till att bruka mun om revolutionen, men icke till verklig revolutionär verksamhet. Denna vår kommitté beslöt till en början understöda — proklamerandet av storstrejk. Vid ett då som bäst sammanträdande landsorganisationens representantmöte beslöts en hela landet omfattande storstrejk. Betydde detta revolution eller enbart demonstration för de i storstrejksmanifestet framställda fordringarna, därom kunde var och en tänka vad han ville. Beslut därom fattades ej — ty härom voro vi oeniga.

Storstrejken utbredde sig över hela landet. Vårt »Revolutionära centralråd» diskuterade: fortsätta längre eller ej. Vi, som man utan skäl kallat »marxister» ville icke gå längre. Utan oss ville återigen Landsorganisationens dåvarande »revolutionärer» icke fortsätta.

Att vi center-socialdemokrater icke gingo till revolution, däri förblevo vi på sätt och vis konsekventa till vår egen under mångårig verksamhet ingrodde ståndpunkt. Vi voro ju *socialdemokrater* och icke marxister. Vår socialdemokratiska ståndpunkt var: 1) en fredlig och succesiv men icke revolutionär klasskampsståndpunkt, men på samma gång 2) självständig klasskampsståndpunkt utan strävande till förbund med de borgerliga. Båda dessa sidor tillsammans bestämde vår taktik.

1) Vi voro utan tro på revolutionen; vi litade icke.

på den och strävade icke till den. Detta är överhuvud karaktäristiskt för socialdemokratien.

Socialdemokratien är ju till sitt grundväsen just en sådan arbetarrörelse som organiserar och utbildar arbetarne för den borgerligt-lagliga (parlamentariska) klasskampen. I dess program ingår nog socialismen som slutmål och i någon mån bestämmer det också socialdemokratiens verkliga eller s. k. »närmaste» programs riktning. Men i huvudsak ingår den i dess program endast som en utopistisk prydnad, som en följd därav att man icke ens kan tänka sig socialismen förverkligad inom det borgerliga samhället, inom vars ram socialdemokratiens praktiska verksamhet dock avpassats. Den historiskt oundvikliga vägen för övergången från den borgerliga staten till det socialistiska samhället, den proletariska beväpnade revolutionens och diktaturens väg, den befinner sig helt och hållet utom socialdemokratiens medvetna och praktiska verksamhetsfält; den börjar först där varest socialdemokratiens egentliga verksamhet slutar.

En konsekvent socialdemokratis förhållande till revolutionen är på sin höjd lika passivt som en tolerant historikers förhållande till gångna tiders revolutionärer. »Revolutionen födes, den göres ej» är socialdemokratiens älsklingsuttryck, ty den anser icke det vara dess sak att *arbeta* till revolutionens förmån. Snarare är den av sin natur fallen till att bromsa revolutionens utbrott (likasom storstrejker och andra halft revolutionära massrörelser). Detta är lätt att förstå, sett från synpunkten för socialdemokratiens egentliga praktiska syftemål: den revolutionära rörelsen stör lätt dess syftemål och hotar att avbryta detsamma. Då man i fråga om revolution icke med absolut säkerhet kan avgöra huruvida den redan vid det första försöket leder till seger och ej till nederlag tyckes alltid möjligt att vid revolutionen fara hotar socialdemokratiens organisationsverksamhets och politiska vinningar, organisationer, hus, bibliotek, tidningar, reformlagar, demokratiska institutioner och rättigheter o. s. v. På dessas grundval är hela socialdemokratiens praktiska verksamhet fotad. Dels

ha de övergått till dess livs självändamål; till sin viktigaste del äro de oundgängliga för dess framtids utveckling och fortbestånd på borgerligt laglig grund. Därför strävar socialdemokratien på alla sätt att skydda och uppehålla sina vinningar, även om faran hotar från den proletariska revolutionens sida.

Visserligen förklaras i socialdemokratiens doktriner, under åberopande av Marx, organisationsverksamhetens vinningar, deras ökande och bevarande, såsom behöfliga även och främst för den proletariska revolutionen och för dess befrämjande. Och otvivelaktigt bli de även slutligen till nytta för denna revolution. Men detta sker icke tack vare socialdemokratien, utan trots socialdemokratien. (Även den borgerliga statens militära organisation kommer otvivelaktigt att vara till stor nytta för den proletariska revolutionen, om också emot den militära organisationens ändamål). Om socialdemokratien alltid efter behag kunde leda arbetarmassornas verksamhet, komme arbetarklassen med sina organisationer knappast aldrig in i ett så vågat företag som en revolution och därför aldrig heller till socialismens slutändamål. Åtminstone om icke borgarklassen med vapen i hand provocerade arbetarne till revolution. I detta enda fall går följdriktigt även socialdemokratien — säkert är detta dock icke — till revolutionär kamp för skyddandet av sina borgerligt-lagliga vinningar och framtida bestånd. Såsom vi gjorde i slutet av januari.

I november däremot beslöto vi undvika den revolutionära kampen, delvis för att skydda våra demokratiska vinningar, delvis även för det vi hoppades om att medels parlamentariska medel kanske kunna kringgå historiens virvelströmmar, kanske även fatalistiskt tänkande: om revolutionen kommer, nu eller senare, kommer den vårt motstånd oaktat och då visar den just sin fulla kraft...

Vad var resultatet av detta historiska misstag? Kunde vi undvika den väpnade sammanstötningen? Nej. Den blev endast uppskjuten — till en tid då borgarne redan voro bättre beredda än i november. Borgarne få alltid en sammanstötning med arbetarne till

stånd, när den det önskar. För arbetarklassens kamp är en endast en fara, om borgarne få bestämma tidpunkten för revolutionens början. När arbetarne börjar revolutionen äro borgarne ännu överallt icke beredda därför, utan kunna delvis bli överraskade; särskilt om en reaktionär statsmakt under längre tid gjort sig hatad i våra vida lager av befolkningen, kan den av arbetarne påbörjade revolutionen draga med sig missnöjda mellanlager eller åtminstone driva isär och nedslå modet bland statsmaktens anhängare. Särskilt i sådana fall som t. ex. nu i de krigförande länderna, då proletärmassorna ännu äro i besittning av vapen, är det av största vikt att klasskriget icke får vidtaga på regeringens initiativ, emedan en regering alltid, även efter en kort frist, har makt att avvärja massorna, kan häkta revolutionens förkämpar, metodiskt placera pålitliga trupper för anfall och defensiv mot »den inre fienden» samt överhuvud samla alla sina krafter för aktivt eller passivt kontrarevolutionärt motstånd. Dessutom kan man vara övertygad om att regeringen vid tidpunkten för klasskrigets utbrott har sökt ordna den utrikespolitiska situationen så gynnsamt som möjligt för sina behov, försäkra sig om möjlig utländsk hjälp eller åtminstone skydda sin rygg mot hugg bakom gränsen. I november hade den finska borgarklassen haft svårare att få hjälp av den tyska regeringen, än om vintern, då de tyska trupperna blevo befriade från ryska fronten — detta var dock för oss svårt att förutse i november eller ens i januari.

2) Vi centersocialdemokrater ville icke bilda något block med de borgerligt »frisinnade», ehuru högersocialdemokraterna, såväl de som voro för, liksom ock de, vilka voro emot revolution, unsågo det önskvärt. Utan en dylik överenskommelse kunde man knappast tänka sig nåendet av det mål som hägrade för de revolutionära högersocialdemokraternas ögon, d. v. s. åstadkommandet av en frisinnad regering, av vars medlemmar åtminstone en stor del vore socialister och vars program vore lindrandet av livsmedelsnöden samt en del reformers åstadkommande på parlamentarisk väg.

Att till den på revolutionär väg åstadkomna »röda» senaten komme att höra åtminstone några agrarer som ett slags förstärkning, ansågs av dessa högerdemokrater som en välbehövlig förstärkning. Med detta för ögonen hade den soc.-dem. lantdagsfraktionen under storstrejksveckan konferenser med agrarpartiet och sannolikt även med vissa andra frisinnade grupper och »kamrat» Tokoi gjorde sig underkunnig om senatens tjänstemän komme att bliva kvar i sina tjänster under »den röda senaten»... Alltså, de »revolutionära» socialdemokraternas revolutionära mål var egentligen återuppväckandet av vårens koalitionsstat i ännu helare form än förr, d. v. s. med en socialdemokratisk majoritet samt möjligen bortlämnandet av de värsta reaktionärerna.

Detta resultat skulle även i bästa fall vunnits genom novemberrevolutionen. Icke mera. Mera kunde icke den finska socialdemokratin ännu ejernå. En del av de organiserade arbetarne hade otvivelaktigt nog genast fordrat längre gående åtgärder, men denna fordran och proletariats verkliga revolutionära röst skulle vårt arbetarpartis majoritet, som nöjde sig med så litet, då kunnat nedtysta, i det den sedan om den fått sin fordran uppfylld, vänt sig emot alla revolutionära diktaturfordringar. Sitt eget mål, åtminstone till största delen, hade den då ernått. Nu efteråt tyckes detta t. o. m. antagligare än då. Så mycket hade åtminstone den finska borgarklassen sannolikt, åtminstone för tillfället varit tvungen att giva efter för revolutionsrörelsen för att desto bättre kunna skydda sina huvudintressen, vilka icke hotades av högersocialdemokraternas revolutionsrörelse. Den finska novemberrevolutionen hade således efter all sannolikhet blivit en borgerlig revolution i frisinnad riktning. Bland de organiserade arbetarne hade då resultatet varit en delning: högerfraktionen hade anslutit sig till den »samhällsbevarande» fronten med borgarne, vänsterfraktionen åter varit den revolutionära socialismens eller kommunismens egentliga bärare och den som fortfarande skulle angripit den borgerliga staten, dess maktinnehavare och anhängare.

Ungefär på detta sätt, om också icke fullt klart, föreställde vi oss s. k. »marxister» inom partistyrelsen redan underorstrejsveckan i november resultaten av en då fullföljd revolution. Men just därför hade vi två vägande skäl till att motsätta oss revolutionen: 1) vi ville icke förhjälp högersocialisternas och de borgerligas förenande och 2) vi ville undvika en delning av socialdemokratin i två mot varandra stridande läger. Även i detta avseende gingo våra tankar i för socialdemokratin, icke marxismen betecknande gängor. Faktiskt bromsade vi den historiska utvecklingen genom att hindra uppdelningen av arbetarrörelsen, ehuru förutsättningarna för en dylik delning redan voro ett nödvändigt villkor för att arbetarrörelsen ginge framåt mot ett medvetet revolutionärt mål. Genom att på konstlat sätt hålla ihop mot varandra stridande fraktioner blev rörelsen totalt oduglig till aktion. En delning kunde vara till skada för den *socialdemokratiska* verksamheten, d. v. s. för framgång i det parlamentariska (och fackliga) arbetet. Förhoppningarna om valsegrar däremot kunde bli sämre. Men för arbetarrörelsens verkliga framåtskridande och för stärkandet av arbetarnas klasskamp hade denna inre bristning endast kunnat vara till nytta. Det hade ju betytt den egentliga arbetarfrontens befriande från skadliga och *fördunklande* (tvetydiga) element, vilka placerade å den borgerliga sidan varit mindre till skada för arbetarnas revolutionära klasskamp än inom arbetarnes egna led.

Visserligen, revolutionens omedelbara vinningar hade vi sannolikt icke, oaktat de mest intensiva ansträngningar kunnat diktera fram. Det hade historien själv skött om. Men vi hade bort försöka, bort strida och anfälla — för att såvitt möjligt komma det historiska framåtskridandet till hjälp. Inte ens historien kunde arbeta med tomma handskar — den behöver *stridande händer*. Och även om den stora islossningen i Finlands klasskamps historia då ej ännu skulle kunnat ske, utan med all sannolikhet begränsats till sprängning av det borgerligt frisinade blocket, så hade även denna sprängning varit ett framsteg. Isskorpan motstånds-

kraft hade försvagats; den frambrytande strömmens tryck hade icke mera brutit sig mot ett enhetligt istak, utan kunnat koncentrera all sin mäktiga styrka för att prassa på stockningspunkten, tills denna komme att brista. Detta är ju den naturligaste och snabbaste processen vid islossning. Så gick det även till i Ryssland. På så sätt går det lättast att komma i god början. Borgarstatens motståndskraft sättes härigenom till stor del ur aktion vid det avgörande ögonblicket. Däremot kan islossningen dröja veckor över sin tid, om isskorpan är jämnstark ända till slutet, om icke här och där virvlar och revar uppstå före den slutliga bristningen.

Vi hindrade virvlarnas uppkomst genomorstrejkens avblåsande efter en vecka samt överlämnandet av revolutionsbeslutet till partikongressen! Missnöje, ja ren förbittring var till följd därav allmän inom arbetar-massorna. Missnöjet gick icke till ren revolt mot partiledningen, men verkade på ett sätt, som kanske var än farligare för arbetarnas framtida klasskamp: förtroendet till de ledande inom partiet gick därigenom till sin bästa del förlorad. Ledningen, som hade behövt full fyr mot den allt mer stärkta fienden, stannade vid att blåsa på misstänksamhetens kalla glöd. Den väckta misstänksamheten och avogheten kändes sedermera som en mara under hela revolutionstiden. I november såddes sålunda fröet till upplösningen i april. — Partimötet, vilket sammanträdde några veckor efterorstrejken, kände redan att den högsta revolutionära vågkammen höll på att dala inför de olika korsvindarne. Partimötets representanter voro valda redan under våren, i andra förhållanden. Cirka hälften av dem tycktes vara mer eller mindre på det klara för den revolutionära vägen; den andra hälften emot. Vi inom centern ville framförallt hålla partiet enigt och vi »lyckades» däruti. I den samlande resolutionen uttalades icke ett klart ord för eller emot revolutionen, däremot framlyste den förra självständiga klasskampens anda; därtill en massa fromma reformfordringar åt borgarne, samt åt arbetarne en uppmaning till beväpning — icke för en revolutionär offensiv, men för nödvändigt självförsvar.

Behovet av själförsvar syntes nu bliva stundens viktigaste uppgift. Ty bourgeoisie, som denna gång såg sig ha undgått revolutionsfaran, beredde sig nu till medvetet anfall. Offentligt underhöll borgartidningarna en vild hetsjakt mot socialdemokratin och mera i skymundan beredde den sig till krig, anskaffade vapen, ordnade och inövade slaktararmén samt utsände agenter i brådsakande ärenden till utlandet. Även arbetargardet inövades, t. o. m. partistyrelsen tog del i detta arbete. Men arbetet gick trögt, utan nödig intensitet och målmedvetenhet. Automatiskt hotade här och där lokala revolutionsungar med sina anarkistiska sidoinflytanden; i Åbo kom en dylik till utbrott.

Det parlamentariska arbetet var och kunde numera icke vara till annat än skada för arbetarrörelsen. I onödan band det endast våra krafter, vilka alla hade behöfts i förberedelserna för den revolutionära kampen. Det endast bedrog och bidrog till att undanskymma det som komma skulle, vad borgarna förberedde och vad arbetarna bort förbereda. När revolutionen hotade i november hade i lantdagen fåtts till stånd ett demokratiskt majoritetsbeslut, att lantdagen — icke något regeringsblock — tillsviðare vore innehavare av högsta makten i landet. Detta såg redan ut som ett verkligt om ock svagt steg mot den rena demokratin. I grundlagsutskottet uttridade vi redan grundlinjer för detta hägrande vackra statsskicket samt beslöts utlysa tävlan för det vackraste projektet till fana å Finlands demokratiska stats tinnar...

Då hördes ur hr Svinhufvuds mun kapitalets statsförfattning, som innehöll endast en paragraf: »En stark ordningsmakt!»

Det var en svinaktig och blodtörstig statsförfattning. Men den anslöt sig till klasskampens historiska verklighet, massvåldet, allt under det mången socialdemokrat ännu drömde om en genom valsegrar uppstånden demokratisk statsförfattning.

II.

För demokratin.

Under den revolution, som senaste vinter övergick Finland, strävade den finländska socialdemokratin icke ut över gränserna för den allmänna folkrepresentationsordningen. Tvärtom sökte den att i görligaste mån uppbära en allmän folkrepresentation, att skapa en i högsta grad demokratisk statsform. I denna riktning siktade folkkommissariatets förslag till statsförfattning, vilket redan tidigt på våren var avsedd att genom folkomröstning godkännas. Enligt detsamma skulle den demokratiskt valda lantdagen utgöra högsta makten; regeringen skulle utgöra blott dess verkställande utskott; en president utan rätt till självständig verksamhet, underkastad lantdagens regelbundna och direkta kontroll; folkets initiativrätt skulle vara synnerligen omfattande, referendum blott i frågor gällande statsordningen; ämbetsmännen skulle tillsättas för bestämda terminer, de högsta skulle utses av lantdagen.

Naturligtvis var denna statsform ej för folkkommissariatet ett slutmål, utan endast ett statligt medel för förverkligande av socialekonomiska strävanden. Genom detsamma ville man framskapa betingelser för vidare utveckling i riktning mot socialismen, genomdriva reformer, ur vilka sist det socialistiska samhället skulle uppkomma.

Denna idé syntes ganska naturlig under de rådande förhållandena i Finland. En demokratisk statsordning hade synbarligen i Finland garanterat folkrepresentationen en majoritet, varav en stor del direkt framställt krav på en socialistisk ordning, och sannolikt hade icke heller den återstående delen motsatt sig i denna riktning gående, stegvis och försiktigt genomförda reformer. Socialismens motståndare hade i lantdagen avgjort suttit i minoritet och som sådan varit maktlösa och lamslagna. Så trodde man.

I betraktande av Finlands ekonomiska liv föreföll en sådan tankegång långtifrån omöjlig. Oberoende där-

av att den kapitalistiska utvecklingen icke framskridit långt i Finland, vore det synnerligen lätt på grund av produktionsförhållandenas enkla struktur att åtminstone statligt övertaga största delen av dem, lättare än i mångt land med längre utvecklad folkhushållning. Trävaru- och pappersindustrin behärskar med hänsyn till produktionsvärdet Finlands kapitalistiska industri. En förhållandevis stor del (ungefär två tredjedelar) av skogarna tillhör redan staten. Pappersindustrin är tämligen centraliserad; beslagtagandet av ett tiotal av de största företagen vore uppenbarligen liktydigt med att övertaga nästan hela denna industri. Också inom sågindustrin ligger den största delen av produktionen i händerna på ett tämligen begränsat fåtal större bolag, vilka dessutom betraktades med tämligen oblida blickar av de jordägande bönderna. Med fullt skäl skulle ett beslagtagande av sammanlagt ett par hundra firmor ha förskaffat staten fullständig övervikt på dessa områden och därigenom indirekt ett omfattande inflytande på kapitalismens övriga områden. Dessutom hade statsbankens utvidgning till enda, eller åtminstone förhärskande affärsbank, samt utrikeshandelns centralisering i statens hand, vilket allt hade varit lätt att genomföra på basen av de förhållanden som kristiden tillskapat, på ett avgörande sätt bidragit att göra staten till den bestämmande faktorn på folkhushållningens område. På så sätt hade staten blivit den härskande kapitalisten, men icke mera såsom en stat, styrd av privatkapitalet och bourgeoisien, icke som deras klassapparat, utan som "folkstat", i vilken de senare som minoritet ej mera innehaft den bestämmande makten. Avgörandet hade helt kommit i händerna på den arbetande folkmajoriteten, som till sin egen fördel hade använt detsamma för att ändra statens ekonomiska verksamhet så att det kommit att alltmera tillgodose dess intressen och på detta vis småningom förvandlat staten till ett socialistiskt samhälle.

En socialpolitik enligt dessa riktlinjer var tydligen det finländska folkkommissariatets avsikt att förverkliga. Åtminstone en del av dess medlemmar väntade

att den demokratiska lantdagens majoritet skulle godkänna statsbeslag av de större trä- och pappersfabrikerna i den omfattning som ovan antytts, liksom även utrikeshandelns ställande under statens uppsikt, vilket naturligtvis haft till följd att statsbankens ställning blivit en annan än tidigare. Svårt och för övrigt lönlöst är det att nu uttala sig om, vad som skulle ha skett, ifall den tyska imperialismen icke hade kommit Finlands kapitalister till hjälp, utan arbetarna hade hemburit seger i striden. Men utan att hänge sig till dylika osäkra spekulationer, kan man i alla fall redan se, att den av folkkommissariatet uppburna demokratiska statsidén var *historiskt oriktig*.

Den ville bygga en bro, bilda övergången mellan kapitalism och socialism. Men demokratin är oförmögen att uppbära en sådan uppgift.

Dess historiska karaktär gjorde sig förnimbar redan under revolutionens gång. Den tillfredsställde varken borgarna eller arbetarna — man *kände* det, ehuru ingendera *yttrade* sig emot densamma. Borgarna ansåg det inte för klokt att uppträda mot demokratin, och arbetarna åter, samma arbetare, som åren 1904, 1905 och 1906 med brinnande hänförelse hade kämpat för demokratin, förhöll sig nu tämligen likgiltigt gentemot densamma. För vardera parten dugde nu blott *diktatur*, för borgarna den vita, för arbetarna den röda. Vardera torde ha känt för sig själv, att det demokratiska förslaget i själva verket var blott ett kompromissförslag. Men ingendera ville kompromiss, eller försoning. *Egen makt* syntes vardera bättre än all folk-makt eller demokrati.

Demokratin var det *föregående årets* statsform i Finland. Den ryska borgerliga revolutionen i mars hade begåvat vårt land därmed. Den fanns inte på papperet, icke såsom allmänt erkäud grundlag, men faktiskt förefanns den i alla fall. Det var på intet vis en fullständig demokrati — icke på långt när ens så god som senare folkkommissariatets förslag — men den var så förträfflig, som demokratin överhuvudtaget kan vara i en borgerlig stat. Att komma vidare framåt på den

demokratiska vägen, med andra ord via "fredlig" klasskamp, utan anlitan av våldsamma medel, var historiskt omöjligt.

Nu efteråt är det lätt att göra denna viktiga upptäckt. Men det var åtskilligt svårare att kunna göra den i Finland under det sistförflutna året. Den finländska bourgeoisien relativa svaghet, dess oförmåga att föra parlamentarisk kamp och det faktum att den stod utan militär, var betingelser, som predestinerade oss socialdemokrater till en demokratisk synvilla, i det vi ville nå fram till socialismen genom kamp i lantdagen, genom en demokratisk folkrepresentation. Det var att ge sig in på en väg, som icke kunde överensstämma med historiens verkliga krav — att försöka undvika en socialistisk revolution, att söka kringgå bryggan mellan kapitalism och socialism, proletariats diktatur, som är en historisk nödvändighet.

För oss tedde sig det förflutna årets demokrati icke blott som en gången tids, utan även som framtidens riktiga program. Den visade sig blott alltför *bristfällig* och *svag* för att kunna utgöra grundval för ett socialistiskt samhällsbygge. Därför borde den fullständigas och stärkas. — Den var svag, oerhört svag. Vi märkte icke, att den var så svag, att det var omöjligt att förstärka densamma. Svaghet var dess främsta egenskap, svaghet vartill demokratin nödvändigtvis är dömd i varje borgerligt samhälle. Den var i sanning till och med svag såsom stöd för bourgeoisien, men ännu svagare såsom ett hjälpmedel i arbetarklassens kamp. Dess enda värdefulla, historiska fördel — en fördel för vardera parten och således befrämjande stridiga intressen — var densamma, som alltid kännetecknat demokratin, nämligen att den tillät klasskampen att utveckla sig tämligen fritt. Den tillät denna utveckla sig till det stadium, där avgörande måste ske *med vapen*. Så blev denna demokratiska historiska uppgift att själv till först falla till marken, såsom onödig, efter att ha fyllt sitt värv att utgöra en föråldrad murken vall mellan de två sammandrabbande fronterna.

III.

Med ett nattvardsprogram i revolutionskamp.

När den finska bourgeoisien i slutet av januari kommenderade sina slaktare att gå till anfall, vart socialdemokratin uppbragt — för demokratins skull. Borgerskapet våldför och omintetgör demokratin, ropades det från socialdemokratiskt håll: elden är lös, demokratin är i livsfara! Så var det också. Borgarna ville en gång för alla komma ur sitt svaghetstillstånd, befria sig från alla demokratins skrankor, som för dem utgjorde åtminstone ett hinder, om ock icke någon fara. De ville upprätta ett ohöljt klassvälde, en fri roffarmakt, en »stark ordningsmakt» som det sades, en slaktarrepublik, eller som vi nu ser en slaktarmonarki.

Detta ville bourgeoisien. Socialdemokratin gav sitt svar i revolution. Men under vilken lösen? För arbetarnas makt? Nej, utan för demokratin, för en demokrati, som ej kunde våldföras.

Denna vår ställning var icke socialistiskt klar, och historiskt sett utgjorde den en utopi. En slik demokrati, som inte kunde våldföras var på sin höjd möjlig att skapa på pappret. Någoting dylikt har aldrig existerat i klassamhället och kan aldrig uppkomma inom detsamma. Inom demokratin har alltid en roffarklass rövat makten av folket. Om nu framdeles det kapitalistiska utsugarsystemet skulle förbli gällande på det ekonomiska området, så var en sådan demokrati omöjlig, inom vilken proletariatet hade utgjort den i staten härskande klassen och via statsmakten sökt komma åt den kapitalistiska utsugningens urkrafter. Om åter kapitalismens ekonomiska system redan var moget att störtas, så var demokratin onödig för det arbetet, oduglig och omöjlig. I förra fallet hade den demokratiska statsformen, om den i alla fall kommit till stånd på papperet, blivit ett skynke för ett borgerligt klassvälde och på sin höjd kanske varit densamma till ett visst för-

fång och hinder. I senare fallet hade den bildat ett skynke och ett hinder för arbetarnas klassvälde. En verklig demokrati hade i ingendera fallet kunnat uppstå. Inom klassamhället kan blott tvenne slag av kraftförhållanden mellan klasserna förekomma: det ena är ett *förtryckstillstånd*, som upprätthålles med våld (vapen, lagar, domstolar o. s. v.), varvid de undertryckta klassernas befrielsekamp är hänvisad till tämligen fredliga medel (underjordiska eller offentliga, anarkiska, parlamentariska eller fackliga o. s. v.), medan det andra är ett tillstånd av öppen kamp mellan klasserna, *revolutionen*, varvid genom en våldsam kraftmätning avgöres vilken klass, som framdeles skall vara den förtryckande, vilken den förtryckta.

Då Finlands borgerskap utmanade arbetarna till öppen kamp om klassövertäget, så måste arbetarpartiet välja antingen den ena eller den andra klara ståndpunkten: antingen att antaga utmaningen och resa sig till revolutionär kamp för *arbetarnas klassvälde*, eller att utan strid underkasta sig bourgeoisin, erkännande sin svaghet och svikande sin klass' sak. Finlands arbetarparti ställde sig på ingendera av dessa ståndpunkter. Den fyllde sin plikt att gå ut till strid, det reste sig till kamp, men till *försvarskamp*, icke till medveten revolutionär strid. Man talade nog om revolution och i verkligheten tog man del i en sann revolutionär kamp, men med slutna ögon, utan att vara medveten om denna sociala revolutions innebörd. Man talade nämligen i samma andedrag även om demokrati, om en demokrati, som ovillkorligen innebar, att en väpnad social revolution måste *undvikas*. *Således höjdes revolutionens fana egentligen — för att undvika revolutionen!*

Detta var ett oerhört organiskt fel i vår ståndpunkt. Nu då vi lärt oss inse detta, bör vi även öppet erkänna detsamma, även om vi icke i tid kommit till insikt därom. Vi fattade icke, att jämväl arbetarna, när revolutionen utbröt, *med våld vräkte demokratin åt sidan*, strök den som en värdelös och hindrande punkt bort från sitt program. Om Finlands arbetare icke hade antagit borgarnas utmaning, utan med uppgivande av allt

motstånd låtit sig kuvas, fångslas och slaktas, skulle förvisso ett demokratiskt skyddsprogram varit på sin plats. Men på den januaridag, när arbetaren höjde sin hand mot sin dödsfiende, så slet denna hand bort de demokratins trasor, som stod i vägen. Efter den dagen betydde hävdandet av ett demokratiskt program ett historiskt baksteg; och samma var förhållandet med en dylik »för arbetarna fördelaktig» demokrati, som folkkommissariatets förslag till statsförfattning innebar.

Den omständigheten, att någon klass' representanter i revolutionen, eller i annan klasskamp, icke är medvetna om kampens verkliga syfte, det betyder ingalunda ännu att kampen bör uppges, eller att det hela slutar med skeppsbrott, är alls icke liktydigt med att bekämpa sin egen klass, eller med medvetet eller omedvetet bedrägeri. Kampen i sig själv är ett historiskt faktum, den är huvudsaken, som avgör och bestämmer det verkliga resultatet, och var och en som efter sin förmåga tar del i den sig uppresande klassens revolutionskamp, understöder därmed denna klass, om han också på sina läppar eller i sina tankar bär vilka ohistoriska fantasier som helst. Så uppbar i själva verket Finlands socialdemokrati, då den fyllde sin plikt att kämpa, och icke genom stridsvägran bedrog sin klass, just genom denna sin kamp den socialistiska revolutionens program, även om den till fana hade den gamla, utslitna demokratins program.

Det var inte första gången i världshistorien som någonting dylikt skedde, att den stridande klassens främsta kämpar formade en lösen, som icke det ringaste motsvarade deras kamps verkliga, historiska innebörd. Tvärtom, oklara lösenord har i regel uppburits av de gångna seklernas revolutioner, emedan man saknat social medvetenhet. Oftast har de revolutionära lösenorden funnit sin uppkomst ur rena tillfälligheter, eller bestått av ytliga, kortsynta politiska slagord, till vilka ofta råkat foga sig besynnerliga uttryck för en förvriden symboilk. Vi erinrar oss t. ex. shersiterrörelsen i Böhmen, som i verkligheten utgjorde en kamp om de påtagligaste, ekonomiska klassfördelar, men i

främsta rummet ställde en teologisk tvist om — huruvida vid nattvarden, utom hostian, även vinet skulle av alla förtäras. Under den finska revolutionen var det demokratiska programmet för Finlands socialdemokrater deras — nattvardsvin. Detta program hindrade icke socialdemokratin att delta i den revolutionära striden, men det gagnade icke heller som program själva kampen. Om en okunnig sjöman styr orätt kurs, som för honom till undergång eller fjärran från hans destinationsort, men en bister storm omärkligt kastar honom in i den rätta kursen igen, så är utgången sannerligen icke sjömannens, utan stormens förtjänst. Låt vara att sjömannen under resan fyllt sin plikt frimodigt och tråget, men han begrep sig icke på de sjökort och kompasser, som man givit honom för att han skulle kunna hålla den rätta kursen.

Det moderna socialdemokratiska arbetarpartiet, vars politiska verksamhet borde ha fotats på marxistisk — således vetenskaplig — skolning, har minst av alla orsak eller ära att bära fram till barrikaden några som helst nattvardsvin-symboler. Ty vad värre är: detta blev oss till *hinder* och *svaghet* i kampen. Medvetandet om att kämpa för ett klart mål är redan i och för sig ägnat att stegra krigarnas kraft och uthållighet — aysaknaden av ett dylikt framkallar däremot osäkerhet, vankelmod och svaghet. Så var fallet under revolutionen i Finland. Vi upprätthöll icke en tillräckligt kraftig ordning. Så lämnade vi t. ex. i Helsingfors alltför fria tyglar åt borgarna, vilket tillät dem att driva mot oss riktad konspirativ politik. Husundersökningar och de skyldigas fängslande verkställdes icke med tillräcklig energi. Överbevisade, skyldiga motrevolutionärer bestraffades alltför mildt. Arbetsplikt infördes icke tillräckligt tidigt för de sysslösa herrarna. Mer målmedvetet hade man helt visst gått till väga, om vi genast i början ställt som revolutionens uppenbara mål: *arbetsklassens diktatur*. Då så icke gjorts, blev följden den att vår verksamhet slog in på en farlig medelväg, vilket faktum var ägnat att göra borgarna djärvare i sina ränker, och samtidigt å andra sidan uppmuntrade

de anarkistiska element, som innästlat sig i röda gardet, att på egen hand verkställa enskilda blodsdåd, plundringar och mera dylikt, vilken brist på disciplin åstadkom förvirring i revolutionsfolkets egna leder.

Den finska revolutionens utgång kom dock icke att bero på dessa omständigheter. Det var omöjligt att undgå nederlaget, när den tyska regeringen slöt upp vid sidan av de övriga bödlarna. Men om den tyska regeringen *icke* inblandat sig i leken, vad hade då inträffat? Det kan vi icke veta med säkerhet, men det är mycket möjligt att i så fall stridens utgång *hade kommit* att bero på, huruvida den revolutionära ordningen skulle ha upprätthållits strängt och under en längre tid som avsiktlig diktatur, eller blott kommit att utgöra en human etapp på vägen till närmaste demokratiska fredshamn. Åtminstone indirekt hade det i så fall berott på, vilken fana eller symbol, som hissats av den socialdemokratiska ledningen. I varje fall hade dock frågan om seger eller nederlag varit oviss.

En sak, som i viss mån bidrog till att ge karaktär åt folkkommissariatets och den finska socialdemokratins verksamhet och program, var utan tvivel den hänsyn, man ansåg sig böra ta till de arbetarna närstående folkskikt, som utgjordes av småborgare och bönder, så att man icke jagade dem åt sidan genom att skrämma dem med socialism och proletariats diktatur, utan lugnade dem med demokrati och human behandling. Detta var parlamentariskt valfiske, men icke revolutionär taktik. Under revolutionen visade sig denna klokskap vara ett farligt missgrepp. De småborgerliga elementens lugn eller osäkra sympati hade icke och kunde icke ha någon nämnvärd inverkan på stridens gång. Kampens kraft berodde helt och hållet på arbetarna, på deras hänförelse, energi och djärvhet samt på deras förtroende för den revolutionära ledningen. Men de demokratiska formlerna snarare nedslog än höjde arbetarnas hänförelse. Otvivelaktigt betraktade de desamma mera som en misräkning, än som det slutmål för vars uppnående arbetaren med glädje offrade, där det så gällde, sitt liv. Klassdiktaturens och

socialismens klara signaler hade på ett alldeles annat sätt kunnat elda arbetarna. Då hade de klart kunnat känna, att striden i verklighet förde dem *framåt*, rakt mot förverkligandet av deras största historiska ideal. Och när de skulle ha sett, att revolutionens ledning hade behandlat bourgeoisien med sådan stränghet, varmed man under ett blodigt klasskrig bör behandla fiender och förtryckare, som förtjänat att i sin tur bli undertryckta, skulle inom arbetararmén ovillkorligen ha bevästs en öppen tillit till de kamrater, som stod i spetsen.

För varje arbetarparti, som leder en revolution, är arbetarnas hänfödda förtroende dyrbarare än allt annat. Det får icke i ringaste mån politiseras bort, om man vill se revolutionen segra och icke gå under.

IV.

Stormens logik.

Proletariatets revolution är framförallt ett stort organisationsarbete. Den styrande makten bör organiseras som den proletära klassmaktens maskineri; proletärarmén bör organiseras som maktens säkra stöd och klasskriget ordnas på socialistisk grund.

Många erfarenheter, som ernåddes under den finska revolutionen vid utförandet av dessa organisationsarbeten, tarva sin specialbehandling, på vilken här ej är avsikt att ingå. Här är endast avsikten att betona de *riktlinjer*, vilka erfarenheten visade oss böra inslä vid organiserandet av revolutionen.

Vid det praktiska ordnandet av styrelsen kommo vi på rätt väg främst genom den allmänna tjänstemannastrejken. Oaktat all vår frisinna villomening kom hela statens och kommunernas styrelse i händerna på de organiserade arbetarne, då tjänstemännen enhälligt

förklarade strejk. På vissa håll kvarstodo en del i sina tjänster, men i allmänhet endast i saboteringssyfte eller för att i hemlighet hjälpa slaktarna i krigföringen, t. ex. vid järnvägen, posten eller telegrafväsendet. Vid det sistnämnda verket hade det kanske varit rejälare att fösa bort alla som borgerligt kända funktionärer, även om det haft till följd störing och inskränkning av trafiken och t. ex. telegrafen tillsvidare nästan helt och hållet avstannat. Åtminstone så länge det egentliga frontkriget räcker, är det farligt att låta överlöpare och motståndare stå kvar i tjänst vid järnvägen och telegrafen; fri telefonering kan av den bakom frontens rygg stående borgarklassen begagnas till militärt spioneri, varför dess brukande under den öppna kampens tid borde inskränkas till det möjligast minsta, emedan en fullt effektiv kontroll ändock icke kan fås till stånd.

Vid produktionens anordnande övergick, likaledes genom arbetsledningens och teknikernas allmänna strejk, produktionen delvis i den av arbetarne önskade riktningen, mot socialiseringen, mycket snabbare och längre än vår socialdemokrati annars varit färdig att övertaga. Främst kommo naturligtvis statens och de kommunala affärsföretagen i de organiserade arbetarnes händer, men snart även flere storkapitalistiska företag, bland dem landets största kapitalistiska företag Kymmene aktiebolags pappersbruk och pappersförädlingsanstalter. I allmänhet beredde igångsättandet av de av kapitalisterna stoppade fabrikerna för arbetarna inga oövervinneliga svårigheter. Visserligen hade bristen på tekniskt skolade ledare inom industrin senare gjort sig ännu kännbarare än i början; men hur bristfälliga i detta avseende de till arbetarnes disposition varande krafterna än voro, utvisade erfarenheten dock glädjande klart att Finlands arbetare skulle gått i land med produktionens ordnande. Inom de flesta av på arbetarmaktens initiativ igångsatta industrierna rapporterades snart om framgång i större mån än man kunnat vänta sig.

Däremot förekommo i själva klasskriget och ordnandet av den röda armén fel, oegentligheter och brister, till stor del visserligen beroende på brist av erfa-

renhet och teknisk skicklighet, men även till följd därav att vid organiserandet av själva striden ej fästes tillbörligt avseende. Förberedelserna före kampens upptagande voro ej omsorgsfulla, genomtänkta samt saknade energi. Icke ens häktandet av de borgerliga ledarna hade på förhand förberetts, och under klasskriget vanns icke ens någon planmässighet härutinnan. Den röda armén rekryterades till en början enbart av frivilliga organiserade arbetare, sedan antogs även organiserade, på sina ställen beordrades de till armén, på vissa orter åter förverkligades den allmänna värnplikten, med sändande av även borgare med gevär i hand, till fronten. Det ändamålsenligaste hade synbarligen varit ett allmänt genomförande av värnplikten inom arbetarklassen med inkallande av alla vapenföra eller till vissa årsklasser hörande vapenföra män. Lönen i armén, som uppgick till ungefär samma belopp som för en bättre avlönad arbetare, hade icke behövt vara så hög. (Allmänna arbeten hade i allmänhet icke behövt anordnas så länge det röda gardet behövde folk.) Arméns proviantering torde varit nöjaktigt ordnad, dock var behovet av skodon stort, delvis även i fråga om kläder. Forslingen och lagrandet av ammunition så att den vid behov fanns till hands var i början dåligt ordnad och hann aldrig bli ordnad på ett tillfredsställande sätt. Sämst lär det militära kunskaparväsendet varit ordnat. Grundandet av spanareavdelningar bakom arméns rygg var däremot ett felgrepp; dessa avdelningars verksamhet var endast till skada och fara för krigsoperationer. Att icke inom själva armén vid fronterna kunde fås till stånd ens de måttligaste fordringar motsvarande spanareavdelningar, sammanhängde väl med det näst största felet varav den röda armén led, nämligen bristen på dugande, tillförlitliga, punktliga och skolade officerare. Tidigare skolade krafter fanns ej att tillgå, emedan landet redan en längre tid varit utan militär; endast en mindre del gamla underofficerare stod arbetarna till buds. Även den underhaltigaste föregående officerskunskap hade säkert varit till stor nytta, men fanns ej att tillgå och förblev oordnad under revolutionstiden.

Det var i rent betänklig grad beroende på slump, vem som kom att övertaga den ena eller andra chefsposten. Delvis voro männen på sin plats, flere alldeles utmärkta, vilka inom kort tid genom samlad erfarenhet höjde sig till jämbredd med sin uppgift och utbildade sina soldater till mönstertrupper. Men det inkom även många olämpliga och oskickliga element i befälskåren och i staberna, knappast många bedragare, men i stället stora skrävlare, vilka aldrig tidigare gått i land med något dugligt organisationsarbete eller en ledade post och icke heller nu dugde därtill, ehuru de i den allmänna uppbrusningen stego till ytan. Om de i arbetarrörelsen skolade prövade organisatörerna allmänna och villigare sökt inträda i den militära ledningen och organisationsarbetet och icke dragit sig undan såsom ofta var fallet, hade otvivelaktigt klasskrigets ledning å vår sida ojämfvärligt förbättrats. Då hade även det provokatoriska uppviglingsarbetet mot vår militära ledning, som inom våra leder bedrevs av borgarnas avlönade redskap, burit mindre frukt. Ett dylikt mullvadsarbete är i ett klasskrig ett av borgarnas bedrägligaste och farligaste motdrag och ju mer det finnes under själva revolutionen till ytan uppflutna element med okänt föregående, desto lättare uppstår vid fall av motgångar tvivel mot ledarnas renhårighet.

Den allmänna ledningen av klasstriden å vår sida lämnar även mycket rum för kritik. Orsaken till att en mera energisk och längre utförd offensiv i början ej kom till stånd, berodde väsentligen på vapenbrist, dock endast delvis. Sedan vapen anskaffats var det brist på övat folk; de gångna veckorna hade icke energiskt utnyttjats för utbildandet och inövandet av nya trupper enär man icke i början tänkt sig ett längre, flere månader räckande klasskrig. En ordnad arbetsfördelning mellan trupperna ficks icke till stånd. Till största delen stredo våra trupper hela tiden utan reserver, vilket snart nog blev ytterst betungande och farligt. Visserligen motstod vår front i allmänhet fiendens anfall, men i brist på reserver och särskilda anfallsbataljoner voro vi ur stånd att företaga kraftigare anfalls-

stötter. Då vår framryckning på den norra fronten under en längre tid fortsattes, hade detta till följd att norr om Tammerfors uppstod en större farlig bukt, vars flanker voro nästan helt och hållet oskyddade. Denna bukt fordrade 5 å 6 gånger mer folk än en uträtad stark defensivfront norr om Tammerfors hade erfordrat. Snart hämnade sig detta taktiska felgrepp. De vitas flankangrepp åstadkom förvirring inom de i bukten varande, uttröttade trupperna till en reträtt i en sådan oordning, att fienden med lätthet var i tillfälle att omringa Tammerfors och förflytta sin front söder om staden.

Otvivelaktigt voro sinnena inom våra trupper redan nedstämda genom kännedomen om att Tysklands regering utlovat hjälp åt borgarna, till en början genom avsändandet av en flottexpedition till Åland i och för underlättandet av vapen- och trupptransporter till Finland. På Åland planerades även tyskarnes och slaktartruppernas landstigning i Hangö, i ryggen på oss. De ryska officerarna hade å sin sida sört för att vid de yttre befästningarna utanför Hangö — lika litet som å Åland — de anryckande ej möttes av något motstånd. De ryska försvararna hade avlägsnats, men befästningarna hade ej överlämnats till de revolutionära finska trupperna. Landstigningen i Hangö, till vars förhindrande vi icke mera hade trupper, hotade omedelbart huvudstaden samt gjorde försvaret av hela sydvästra Finland hopplöst. Utrymmandet av sydvästra Finland vidtog genast i avsikt att retirera till östra Finland, t. ex. Kymmene älvdalens linje. Men nu visade det sig att från orter, där fienden icke anfallit, var det svårt att få våra trupper tillbakadragna. Medan vår evakuering och reträtt dröjde, samlade fienden i östra Finland starka anfallsstyrkor för att omintetgöra vår reträtt till Ryssland. Dessa internationella slaktarstyrkors anfall blev i slutet av april för oss omöjligt att motstå. Och när vår front i Karelen genombröts, var största delen av vår armé kringrand. Endast fyra eller fem tusen man av våra revolutionära trupper torde ha lyckats tränga fram till Ryssland.

Finlands regering hade till en början begärt den

svenska regeringens hjälp. Från Sverge anlände även hela tiden vapen och ammunition, men ifråga om direkt militär inblandning förde icke underhandlingarna till resultat, av en eller annan orsak. Däremot sökte den svenska regeringen under revolutionstiden lägga embargo på Åland, vilket tillhörde Finland. Då revolutionsarméns undergång redan, även från Sverge sett, kunde anses given och endast det egentliga bödelsgöret återstod, sände Sverge sin "svarta brigad" till Tammerfors för att dricka de revolutionära arbetarnas blod. Vilken omständighet icke det ringaste hindrat de svenska regeringssocialdemokraterna att förbliva sin regerings och sina borgarepartiers trogna lakejer. Före den svarta brigadens ankomst anlände till Helsingfors de svenska högersocialisternas halft officiella delegation, å vars vägnar partisekreterare Möller förklarade, att den finska revolutionens vinst skulle vara till stor skada för den internationella demokratis sak... De internationella socialistbedragarna voro alltså redan rädda för vår revolution, de fruktade för att den skulle sprida vidare den löpeld, som hotade bränna dunen i deras av borgarna tillredda bädd. För oss synes nu efteråt däremot fruktansvärt den möjlighet att vår revolution med sitt demokratiska program avgått med seger, och sålunda till en början skulle kunnat förvirra grannlänternas arbetares uppfattning av den proletariska revolutionens stora uppgift.

Men segern tillföll även denna gång det kapitalistiska våldet. Den tyska imperialismen hörde våra borgares böner och var färdig att sluka deras lands nyvunna självständighet, aom på de finska socialdemokraternas yrkan kort förut hade fåtts som gåva av Rysslands socialistiska rådsrepublik. De finska borgarnas nationalkänsla led därvid icke det ringaste och det främmande imperialistiska oket skrämde dem ej nu, då deras fädernesland var på väg att bli det arbetande folkets fädernesland. Hellre läto de allt folket till offer åt den tyska storrövaren, blott de själva fingo den blygsamma platsen som slavfogdar.

De fingo platsen och piskan i hand. Och aldrig

i världen har den blodiga slavpiskan blivit svängd så djuriskt bestialiskt än under Svinhuvuds fogdeskap i Finland utan avbrott, från dag till dag under sju månaders tid. De finska borgarnas hämdlystnad har efter revolutionen fordrat mångfalt flere dödsoffer bland de försvarslösa fänslade än klasskriget under tre månaders tid kostade Finlands arbetarklass. Genom systematiskt fortsatt massslaktning av våra kamrater har den vita finska slaktaremakten liksom velat med en nervskakande tydlighet visa alla lands arbetare, vilken tygellös hämnd de kunna råka ut för, om de icke genast vid tillträdet till makten pressa sitt lands borgare under en järnhård diktatur, utan gentemot såväl fångna som fria klassmotståndare besjålas av lika ömsint mänsklighetskänsla, som den revolutionära makten i Finland iakttog. Vid sidan av massarkebuseringarna företogo sig borgarna också genast att hämnas genom att döda fångarna i svält. Tydligen är detta det gudfruktiga-monarkistiska-aktiebolagskapitalets vällustigaste form av masshämnd: när arbetarna, vilka med stolthet känt sig vara skaparen av all rikedom och dess rätta ägare, nu i fångenskap och av hunger pinade vrida sig, blåna till och den ena efter den andra låta sina liv, då njuter den fina aktionären vid åsynen därav desto mer, stimulerar därvid sin aptit och känner sin övermänskliga makt. Njuter t. o. m. för mycket, så att han nästan glömmer — såsom alla skojare — att levande arbetskraft alls är nödvändig, tills någon enskild kapitalist, såsom friherre Linder, vaknar från ruset vid åsynen av de folktomma egendomarna och fabrikerne och uttalar i bakruset sanningen: "detta är skamligt", samt uppmanar sina svinhuvudska yrkesbröder att nöja sig med större måttlighet i hämdförlustelsen.

Kapitalismens paradiset i Finland var nu något så när fullständigt. Blott den gyllene kronan fattades. Men den rekvirerades. Vanligt tyskt arbete... från Hohenzollerns filial i Hessen, efter mästern Wilhelms ritningar. — Dagen innan slaktarnas lantdag skulle välja sin kung, lyfte historiens nemesis varnande sitt finger — i Bulgarien och vid den franska fronten kläm-

tade för den tyska imperialismen olycksbådande klockor. Finlands herrstollar förstodo ännu icke vikten av ett återtåg. De ville springa sitt huvud i väggen. Snart få vi väl se dem ligga på magen för den *engelska* imperialismen. Tills arbetarna kör bort även den engelska rövaren. Då falla de finska herrarna på sin bak.

* * *

Den finska arbetarrörelsen splittrades i våras och kommer icke att uppstå i sin förra skepnad. Den slö-vordna yxan kastades i historiens ässa för att omsmältas och nu se vi därav uppstå ett klart kommunistiskt stål. Rost och slagg simmar på ytan såväl i Finland som i Ryssland. I Finland ha socialistbedragarnas hop under ledning av f. d. senator Tanner visat sig å scenen för att oförblommerat bjuda ut sina slitna ideal till det "framåtskridande" borgerskapets förnöjelse. "Kamrat" Tokoi har i sällskap med skådespelaren Orjatsalo och en del andra flyttat till marknaden i Arkangel, varefter denna turné nu uppför en sorglustig fars för att kvarhålla den vilseförda finska legionen i den engelska imperialismens led. Med tjänstemännen i den gamla landsorganisationen gjorde vi slutlig vidräkning vid mötet i Moskva i slutet av augusti, varvid Finlands kommunistiska parti grundades på följande principiella grunder:

1. Arbetarklassen bör energiskt bereda sig för en beväpnad revolution och icke sträva tillbaka till den gamla ståndpunkten med parlament, fackliga och kooperativa föreningar.
2. Endast en sådan arbetarrörelse, som verkar för kommunismens utbredande och den kommande socialistiska revolutionens framgång, bör godkännas och understödjas, all annan verksamhet bör avgjort fördömas, avslöjas och motarbetas.
3. Genom revolutionen bör arbetarklassen övertaga all makt och grundlägga en järnhård arbetardiktatur, strävandet bör alltså gå ut på avskaffande av den

- borgerliga staten och icke att grunda en demokrati, varken före eller efter revolutionen.
4. Genom arbetarnas diktatoriska makt bör den kommunistiska samhällsordningen skapas genom expropriation av all jord och kapitalistisk egendom och genom produktionens och fördelningens omhändertagande av de organiserade arbetarna. Alltså bör varken före eller genom revolutionen sådana åtgärder vidtagas, vilka endast äro ägnade att göra det kapitalistiska expropriationssystemet dragligare.
 5. Utbrottet av proletariats internationella revolution och dess seger bör så energiskt som möjligt befordras, och det ryska proletariats socialistiska rådsrepublik bör på alla sätt understödjas.

Detta är de lärdomar, vilka vi erhållit genom vår egen hårda kamp och av det ryska proletariats stora exempel. Vi fatta nu, att den marxistiska taktikens huvudregel är: Först en riktig uppskattning av den historiska situationen och sedan ett energiskt framstormande så långt som möjligt inom de av utvecklingen givna grunderna.

Under en tid, då historiska förutsättningar icke finnas, är utbrottet av en revolution emot den marxistiska uppfattningen. Särskilt ha flyktingar efter en misslyckad revolution ofta fallit för frestelsen att med ögonen slutna tillstålla nya revolutionära anslag å tider, då historien slopat förutsättningar därför! Dylika revolutionsimprovisatörer och dylikt revolutionsfåneri brännmärktes av Marx på det skarpaste. Men åter, när historien råkat i en revolutionär period, när förutsättningar för en revolutions utbrytande synes vara för handen, när den synes "närma" sig — såsom nu i Europa är fallet — då bör överksamhet eller bromsning gentemot den kommande revolutionen från marxistisk ståndpunkt på det skarpaste fördömas. Då bör arbetarrörelsen sträva till revolution, allvarligt bereda sig därtill och avstå från att med annan verksamhet söka undvika densamma.

I denna anda vilja vi nu verka såväl i Finland som Ryssland och överallt där våra unga krafter kun-

na vara behöfliga för den proletariska internationella revolutionen. I Ryssland gäller det för vårt parti närmast att organisera och på bästa sätt inöva tillförlitliga avdelningar av röda gardet. I detta avseende äro våra gossar redan i fullt arbete.

I ett till kamrat Lenin adresserat öppet brev befullmäktigade vårt partimöte honom att till de ryska partivännerna framföra:

"också de finska kommunisterna gå med glädje i elden — vi vilja vara med då man går till storms mot kapitalismens fästen och jämnar dem med jorden — de finska kommunisterna bli icke bakom fronten, då proletärerna i alla länder erövra världen".

